

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

05 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte – Petru Ursache,
judecătorii – Petru Moraru și Ghenadie Nicolaev,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Dragomir Petcu în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Vîrtosu Iurii Xxxxx, născut la xx xxxxxx
xxxx, originar și domiciliat s. XXXXXX,
r-nul XXXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.07.2015 - 12.03.2016;

Instanța de apel: 21.04.2016 - 13.12.2016;

Instanța de recurs: 05.05.2017 - 05.07.2017.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 12 martie 2016, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, Iurii Vîrtosu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la 2 ani închisoare, iar potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 1 an.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Iurii Vîrtosu este învinuit de faptul că, la 20 iunie 2014, aproximativ la ora 17:20, aflându-se în autobuzul ce se deplasa pe ruta Ulmu-Chișinău, în regiunea Gării Auto de Sud, amplasată pe șos. Hîncești, 145, mun. Chișinău, profitând de faptul că cet. Aliona Ababii după terminarea convorbirii telefonice, din neatenție i-a căzut la podea telefonul mobil model „Samsung S5292”, IMEI xxxxxxxxxxxxxxxx în care funcționa cartela SIM cu nr. xxxxxxxxx, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, în mod tainic l-a ridicat și deconectat, după ce cu bunul sustras a părăsit locul săvârșirii infracțiunii, cauzându-i părții vătămate o daună materială în proporții considerabile, în sumă de 1800 lei.

3. Procurorul, a contestat cu apel sentința solicitând casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Iurii Vîrtosu să fie

condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 2 ani 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului a invocat că, la aplicarea pedepsei prima instanță nu a ținut cont de pericolul social al acțiunilor inculpatului, de circumstanțele săvârșirii infracțiunii, de faptul că inculpatul anterior a fost condamnat și nu a restituit părții vătămate Aliona Ababii prejudiciul cauzat prin infracțiune.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016, pronunțată integral la 27 decembrie 2016, a fost admis apelul, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, casată total sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Iurii Vîrtosu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la 2 ani închisoare, iar potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 3 ani.

4.1. Instanța de apel a constatat în fapt că, Iurii Vîrtosu la 20 iunie 2014, aproximativ la ora 17:20, aflându-se în autobuzul ce se deplasa pe ruta Ulmu-Chișinău, în regiunea Gării Auto de Sud, amplasată pe șos. Hîncești, 145, mun. Chișinău, profitând de faptul că cet. Aliona Ababii după terminarea convorbirii telefonice, din neatenție i-a căzut la podea telefonul mobil model „Samsung S5292”, IMEI xxxxxxxxxxxxxxxx în care funcționa cartela SIM cu nr. xxxxxxxxx, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, în mod tainic l-a ridicat și deconectat, după ce cu bunul sustras a părăsit locul săvârșirii infracțiunii, cauzându-i părții vătămate o daună materială în proporții considerabile, în sumă de 1800 lei.

4.2. În motivarea soluției sale instanța de apel a indicat că, prima instanță nu a stabilit circumstanțele de fapt și de drept ale infracțiunii săvârșite de inculpat, menționând în partea constatatoare a sentinței, contrar prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, că inculpatul Iurii Vîrtosu se învinuiește în săvârșirea faptei incriminate considerată ca fiind dovedită și în mod eronat a pronunțat o sentință de condamnare a inculpatului.

Astfel, instanța de apel a stabilit că, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, este dovedită pe deplin de următoarea sistemă de probe pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, cum ar fi: declarațiile inculpatului Iurii Vîrtosu (f.d.156); părții vătămate Aliona Ababii (f.d.20); martorilor Egor Ursul (f.d.22); Victoria Luca (f.d.23); Rodica Andrieș (f.d.24); plângerea cet. Aliona Ababii prin care a fost sesizat organul de urmărire penală despre infracțiunea săvârșită (f.d.14); ordonanța de ridicare a convorbirilor telefonice din 15 iulie 2014 (f.d.25); ordonanța de recunoaștere și de anexare a corpului delict (f.d.28); descifrările convorbirilor telefonice (f.d.32-39).

La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel cu trimitere la prevederile art. art. 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal, a indicat că, sancțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, prevede pedeapsa cu amendă în mărime de

la 300 la 1000 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 4 ani, iar în coroborare cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sunt stabilite limite noi, și anume închisoare până la 2 ani 8 luni, stabilindu-i pedeapsa 2 ani închisoare.

Totodată, instanța de apel a considerat rezonabil de suspendat condiționat executarea pedepsei stabilite inculpatului potrivit art. 90 Cod penal, pentru perioada de probațiune de 3 ani, dacă în termenul fixat, acesta nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Instanța de apel, a respins ca nefondate argumentele invocate de apelant cu privire la faptul că, la aplicarea pedepsei prima instanță nu a ținut cont de pericolul social al acțiunilor inculpatului, de circumstanțele săvârșirii infracțiunii, de faptul că inculpatul anterior a fost condamnat și nu a restituit părții vătămate Aliona Ababii prejudiciul cauzat prin infracțiune.

În acest context instanța de apel a indicat că, reprimarea inculpatului pentru fapta sa este o trăsătură a pedepsei și nu scopul ei, pedeapsa reprimă, dar nu are scopul de a reprima.

O pedeapsa inechitabilă poate fi doar un mijloc de reprimare cauzând noi suferințe, corespunzător aceasta nu-și poate atinge scopul de corectare și reeducare ci de generare a mobilurilor negative.

5. Avocatul Dragomir Petcu în numele inculpatului, în temeiul pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând repunerea în termen a recursului, casarea deciziei cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel la capitolul individualizării pedepsei a dispus suspendarea condiționată a executării acesteia potrivit art. 90 Cod penal, măbind termenul perioadei de probațiune, fixat de către prima instanță de la 1 an până la 3 ani, însă fără a indica circumstanțe agravante stabilite în privința inculpatului.

Sușține apărarea că, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 61, 75, 76 Cod penal, aplicând pedeapsa greșit individualizată în raport cu prevederile legii penale, care reglementează pedeapsa, scopul și individualizarea acesteia, ceea ce echivalează cu o eroare de drept.

În prima instanță au fost constatate date privind persoana inculpatului și circumstanțe ale cauzei, care sunt exclusiv pozitive și care, în cumul, întrunesc condițiile legale privind stabilirea unei pedepse mai blânde, la limita minimă a sancțiunii în raport cu reducerea a 1/3 din limitele pedepsei închisorii prevăzute la art. 186 alin. (2) Cod penal, de care beneficia inculpatul potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Menționează recurentul că, instanța de apel nu a reținut ca fiind justificată solicitarea avocatului inculpatului Dragomir Petcu, privind menținerea sentinței primei instanțe și a indicat că pedeapsa penală reprezintă un remediu echitabil atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea inculpatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni

atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Însă, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel urma să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite și pericolozitatea inculpatului, în concordanță cu principiul proporționalității.

Inculpatului nu i-a fost stabilită o pedeapsă echitabilă, ea impunând acestuia lipsuri și restricții drepturilor lui, vădit disproporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și consecințele survenite, iar prin admiterea apelului acuzatorului de stat din alte motive, legea penală nu-și va atinge scopul scontat.

Mai mult, aplicarea unei pedepse inechitabile poate avea drept consecință violarea drepturilor omului protejate de CȚEDO.

Pedeapsa aplicată inculpatului, nu se concordă politiciei penale a statelor europene, ce derivă din recomandările Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei.

Nu s-a luat în considerație faptul că, inculpatul s-a căit sincer de fapta săvârșită, a avut un comportament cooperant pe parcursul examinării cauzei penale și astfel, consideră că, acestea pot fi recunoscute drept circumstanțe atenuante și aplicând prevederile art. 76 Cod penal prin prisma art. 90 Cod penal, inculpatului i se poate menține pedeapsa stabilită de prima instanță.

Subsidiar a invocat recurentul că, recursul este depus după expirarea termenului de 30 de zile de la pronunțarea deciziei instanței de apel din 13 decembrie 2016, dat fiind faptul că în decizia contestată s-a indicat o eroare privitor la numele avocatului ce a participat la examinarea apelului în cadrul ședințelor de judecată, și anume, avocatul Radu Cirimpei, a fost menționat în decizie ca fiind apărătorul care a participat la ședințe, însă în realitate avocatul Dragomir Petcu a participat la ședințele din cadrul instanței de apel, în baza mandatului Seria MA nr. 0800954 din 05 mai 2016, anexat la materialele cauzei.

În acest sens, la 27 decembrie 2016, avocatul Dragomir Petcu a înaintat cerere, prin care a solicitat corectarea erorii din decizie, însă răspuns nu a parvenit, motiv din care a înaintat recursul și solicită repunerea în termen a acestuia.

6. Asupra recursului declarat a prezentat referință procurorul care s-a expus pentru inadmisibilitatea acestuia, deoarece termenul de 30 de zile de contestare cu recurs ordinar, stabilit prin prisma art. 422 Cod de procedură penală, nu a fost respectat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că, recursul este declarat peste termen.

Termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși recursul a fost declarat după expirarea termenului el urmează a fi respins ca tardiv, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit dispozițiilor art. 230 Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Analizând materialele cauzei, Colegiul penal constată, că conform procesului-verbal din 13 decembrie 2016 (*f.d.207-212*), a fost pronunțat dispozitivul deciziei instanței de apel în prezența avocatului Dragomir Petcu și a inculpatului Iurii Vîrtosu, cu înștiințarea lor despre pronunțarea și primirea deciziei integrale la 27 decembrie 2016.

La ședința de judecată din 27 decembrie 2016, a fost pronunțată decizia motivată în prezența avocatului Dragomir Petcu, fiindu-i înmănată copia acesteia, fapt confirmat prin recipisa anexată la materialele cauzei (*f.d.225*).

Conform art. 231 alin. (2)-(3) Cod de procedură penală, calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului, iar la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Așadar în speță, termenul de declarare a recursului conform art. 422 Cod de procedură penală, a început să decurgă din 28 decembrie 2016 de la pronunțarea deciziei integrale, ultima zi pentru declararea recursului fiind 27 ianuarie 2017, iar recursul ordinar declarat de avocatul Dragomir Petcu în numele inculpatului a fost declarat la 22 februarie 2017, prin urmare, cu omiterea termenului de 30 de zile stabilit de lege.

Totodată, Colegiul penal respinge solicitarea apărării privind repunerea în termen a recursului, deoarece faptul că instanța de apel în decizia sa a indicat incorect numele avocatului Radu Cirimpei, nu constituie motiv întemeiat de întârziere a depunerii recursului.

Or, motive întemeiate pot fi: existența cazului fortuit sau a forței majore, fie existența unei alte cauze care a pus titularul recursului în situația de a nu putea acționa în conformitate cu interesele sale și în lipsa căreia ar fi acționat în conformitate cu aceste interese.

Având în vedere că, în situația când instanța de recurs respinge recursul ca fiind tardiv, nu se expune asupra circumstanțelor de drept ale cauzei și legalității hotărârii adoptate, din acest punct de vedere, nu există temei de a se expune asupra legalității deciziei instanței de apel.

Astfel, raportând situația reținută în cauză la prevederile art. art. 422, 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, rezultă că recursul declarat este

inadmisibil, deoarece este declarat peste termen.

8. În corespundere cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Dragomir Petcu în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016, în cauza penală în privința lui *Virtosu Iurii Xxxx*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 04 august 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev